

Ukončení penzijního připojištění, nově doplňkového penzijního spoření

Ukončení doplňkového penzijního spoření je možné několika způsoby: **jednorázovou výplatou** (platí se 15 % daň z výnosů a příspěvků zaměstnavatele) nebo **rentou nejméně na 3 roky (kratší než 10 let, platí se 15 % daň pouze z výnosů)**, **doživotní penzí, výsluhovou penzí** nebo **pozůstalostní penzí**, u účastnických fondů ještě **výplatou předdůchodu**. V případě přiznání invalidního důchodu 3. stupně a při spoření minimálně 3 roky, lze požádat o výplatu **invalidní penze** (minimální doba výplaty 3 roky).

Při podpisu smlouvy (zahájení spoření) si každý mohl určit způsob, jakým způsobem řádně ukončí toto spoření na penzi, tzv. strategii spoření. Každá penzijní společnost nabízela několik různých strategií spoření, ze kterých si pojištěnci vybírali. V současné době se ukončení penzijního spoření stalo pro mnoho zaměstnanců aktuálním. Pokud se ukončí penzijní spoření výplatou jednorázové platby, pak se z výnosů a příspěvků zaměstnavatele zaplatí vždy 15 % daň z příjmu. Neplatí se při výplatě formou různých penzí (starobní, doživotní atd.), ale výběr musí trvat minimálně 10 let, výjimku má invalidní penze, u té stačí 36 měsíců, u starých smluv ještě výsluhovou penzí nebo rentou delší než 3 roky.

Přestoupit od jedné penzijní společnosti k jiné penzijní společnosti je možné, ale podmínka je minimálně 60 měsíců před ukončením smlouvy, a navíc již nelze přejít k transformovanému fondu, ale do penzijní společnosti, která již nezaručuje výplatu 100 % naspořených prostředků.

V případě, že smlouva byla uzavřena v počátcích existence penzijního spoření a končí ke dni dosažení 50 let věku, pak se doporučuje, z této smlouvy vybrat jen výsluhovou penzi (polovina naspořené částky) a smlouvu nechat dál pokračovat, až do odchodu do řádného nebo předčasného důchodu. Výhodou v tomto případě je, že se smlouva může kdykoli vypovědět bez rizika sankcí. Podobný postup se doporučuje i u smluv končících při dosažení 60 let a při hranici odchodu do důchodu vyšší než 60 let.

S účinností **od 1.1.2016** došlo v doplňkovém penzijním spoření k následujícím změnám:

- **změna podmínky pro vznik nároku na dávku** - vzniká dosažením věku 60 let při minimální době spoření 60 kalendářních měsíců,
- **osvobození od daně** - penze vyplácené po dobu 10 let a více jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob (platí i pro výnosy z penzijního připojištění).

S účinností **od 1.1.2017** se změnily limity pro osvobození od daně z příjmů:

- **účastník** si může odečíst od základu daně částku měsíčního příspěvku na doplňkové penzijní spoření či penzijní připojištění, která převyšuje 1.000 Kč. Maximálně je možné odečíst 24.000 Kč za kalendářní rok (úspora na daních až 3.600 Kč),
- **zaměstnavatel** si může ze základu daně odečíst až 50.000 Kč ročně za příspěvky na doplňkové penzijní spoření či penzijní připojištění za zaměstnance.

S účinností **od 1.1.2024** se změnily podmínky pro doplňkové penzijní spoření:

- smlouva se uzavírá na nejméně **120 měsíců**,
- pro výběr tzv. bez sankcí je potřeba rozložit čerpání do nejméně **120 měsíců**,
- odečíst si od základu daně nově lze dohromady až **48.000 Kč** ročně (dříve 24.000 Kč za jednotlivé produkty, tj. také 48.000 Kč za rok), ale při spoření na DPS převyšujícím 1.700 Kč (dříve 1.000 Kč).

S účinností od **1.7.2024** se mění výše státního příspěvku:

- výše státního příspěvku je sjednocena na **20 %** spořené částky,
- spořit si nově budete muset **nejméně 500 Kč** (nyní 300 Kč),
- maximální státní příspěvek je **340 Kč** při úložce 1.700 Kč,
- občané pobírající starobní důchod (nebo vlastníci výměr důchodu) nebudou již dostávat žádný státní příspěvek.

Přehled základních rozdílů mezi oběma typy fondů v roce 2024

	Transformovaný fond	Účastnické fondy
likvidita - kdy lze vybrat	v 60 letech	už v 60 letech
likvidita - forma výběru	jednorázově, doživotní penze, renta na nejméně 3 roky výsluhová penze	jednorázově, doživotní penze, renta na určitou dobu (min. 3 roky), předdůchod (min. 24 měsíců)
likvidita - polovinu lze vybrat po 15. letech spoření	ano	ne
likvidita v případě úmrtí	pozůstalost = celá částka	pozůstalost bez státních příspěvků
částečné odbytné	není možné	ano, u smluv pro děti po dosažení 18 let věku
investiční strategie	povinně konzervativní	konzervativní až dynamická
garance nezáporného zhodnocení	ano	ne
poplatky	0,8 % + 10 % z výnosu	1,0 % + 15 % z výnosu
předdůchod	ne	ano, při splnění podmínek

Zdroj: webové stránky MPSV a příslušné zákony

Bc. Alena Šimáčková, odborná referentka SPO OSŽ-ústředí
JUDr. Petr Večeř, vedoucí SPO OSŽ-ústředí